

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Комітету
від 8 січня 2025 року
протокол № 220

РЕКОМЕНДАЦІЇ

за результатами комітетських слухань Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на тему: «Законодавче забезпечення набуття Україною повноправного членства в НАТО та завдання парламентської дипломатії»

З ініціативи Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва 18 грудня 2024 року в змішаному форматі відбулися Комітетські слухання на тему: «Законодавче забезпечення набуття Україною повноправного членства в НАТО та завдання парламентської дипломатії».

У слуханнях взяли участь члени Комітету, народні депутати України, представники органів державної влади, дипломатичного корпусу, сил безпеки і оборони України, громадських організацій та науково-аналітичних центрів.

Під час слухань були розглянуті питання щодо реалізації рішень Вашингтонського саміту НАТО (липень 2024 року) та підготовки до Гаазького саміту НАТО (червень 2025 року), законодавчого забезпечення реалізації адаптованої Річної національної програми співробітництва України з НАТО на 2024 рік та визначення завдань на 2025 рік, а також ролі парламентської дипломатії на шляху набуття повноправного членства України в НАТО.

В ході дебатів учасники слухань зосередилися на обговоренні питань набуття повноправного членства України в НАТО в майбутньому, шляхів досягнення конституційно закріпленої стратегічної мети, консолідації позицій держав-членів Альянсу у питанні отримання запрошення на вступ, подальшої законотворчої роботи з посилення демократичних інституцій в Україні, реформування секторів безпеки і оборони та правоохоронних органів, зміцнення демократичного цивільного контролю над Збройними Силами України, імплементації дорожньої карти здатності до взаємодії та взаємосумісності з НАТО, у тому числі впровадження стандартів НАТО в Україні.

Окрему увагу було приділено реалізації адаптованої Річної національної програми співробітництва України з НАТО, зокрема стану виконання завдань силовими відомствами та іншими державними інституціями, які не були реалізовані у 2024 році, а також ролі парламентської дипломатії у донесенні до головних партнерів, в першу чергу – США, Німеччини та Франції, сигналів щодо важливості членства України в НАТО – як гарантії миру на євроатлантичному просторі та незворотності шляху до подальшої євроатлантичної інтеграції України.

Крім того, у ході обговорення підкреслили необхідність вирішення проблемних питань реформування секторів безпеки і оборони, правоохоронних

органів, а також необхідність налагодження ефективної взаємодії між Кабінетом Міністрів України, окремими міністерствами, перш за все з Міністерством оборони України, та Верховною Радою України.

За підсумками проведеного обговорення у Комітеті Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва учасники слухань на тему: «Законодавче забезпечення набуття Україною повноправного членства в НАТО та завдання парламентської дипломатії» рекомендують:

1. Верховній Раді України:

- в рамках діяльності Парламентської Асамблеї НАТО та Міжпарламентської Ради Україна – НАТО, зокрема у контексті засідання Міжпарламентської ради Україна-НАТО у січні 2025 р. та весняної сесії ПА НАТО у травні 2025 р., забезпечити повноцінне представництво делегації ВРУ для посилення політичного діалогу з державами-членами НАТО з метою досягнення консенсусу з питання якнайшвидшого отримання Україною запрошення до членства в Північноатлантичному Альянсі;
- керівникам постійних делегацій Верховної Ради України та депутатських груп з міжпарламентських зв'язків з державами – членами НАТО посилити комунікацію з міжнародними партнерами щодо донесення сигналів про важливість запрошення України та членства України в НАТО як найбільш ефективної гарантії безпеки та найбільш оптимального шляху до перемоги у протистоянні з російською федерацією;
- керівникам постійних делегацій Верховної Ради України та депутатських груп з міжпарламентських зв'язків з державами – членами НАТО покращити комунікацію з Міністерством закордонних справ України при підготовці до відряджень за кордон та роботу із підготовки інформації за результатами відряджень за кордон для Голови Верховної Ради України як форми звіту та зворотного зв'язку;
- в рамках парламентської взаємодії з державами-членами НАТО посилити адвокаційну роботу на підтримку євроатлантичних прагнень України, у тому числі з використанням потенціалу парламентської дипломатії та міжпартійних відносин партнерства парламентських партій України з партіями держав – союзниць, з метою створення умов для ухвалення політичного рішення про якнайшвидше надання Україні запрошення про вступ в НАТО, необхідності продовження надання всебічної допомоги з подальшого розвитку сектору безпеки і оборони України, посилення спроможностей для стримування й оборони у довгостроковій перспективі, а також досягнення повної взаємосумісності з Альянсом, у тому числі шляхом реалізації флагманських проектів Комплексного пакету допомоги НАТО для України;

- активізувати роботу над законопроектами, спрямованими на законодавче забезпечення реалізації адаптованої Річної національної програми на 2024 рік, зокрема у частині посилення демократичного цивільного контролю та нагляду над Збройними Силами України, удосконалення об'єднаного керівництва силами оборони держави та планування у сфері безпеки і оборони України;
- розглянути у другому читанні та ухвалити в цілому проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань національної безпеки і оборони щодо зміцнення демократичного цивільного контролю над Збройними Силами України, удосконалення об'єднаного керівництва силами оборони держави та планування у сферах національної безпеки і оборони» (реєстр. № 4210 від 12.10.2020), який було прийнято у першому читанні 16 лютого 2022 року;
- активізувати роботу над законопроектом, спрямованим на реформування системи охорони державної таємниці, приведення його у відповідність до стандартів НАТО з метою набуття можливостей повноцінного та захищеного обміну таємною інформацією з державами – членами НАТО;
- розглянути у другому читанні та ухвалити в цілому проект Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про Службу безпеки України" щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності Служби безпеки України» (реєстр. № 3196-д від 26.10.2020, було прийнято у першому читанні 28.01.2021 р., станом на травень 2024 р. опрацьовано робочою групою з урахуванням стандартів НАТО та актуальних безпекових викликів і загроз);
- провести у травні 2025 р. чергові комітетські слухання щодо законодавчого забезпечення набуття Україною повноправного членства в НАТО та завдань парламентської дипломатії для аналізу прогресу та визначення пріоритетних завдань.

2. Кабінету Міністрів України з метою зміцнення обороноздатності України та інтенсифікації процесу євроатлантичної інтеграції України:

- підтримувати курс України на здобуття членства в НАТО як найоптимальнішу гарантію безпеки;
- продовжити роботу у столицях держав-членів НАТО з метою ухвалення політичного рішення про надання Україні запрошення про вступ до НАТО;
- надати Верховній Раді України звіт про виконання адаптованої Річної національної програми у 2024 році;
- активізувати роботу із підготовки проекту адаптованої Річної національної програми на 2025 рік (аРНП), зокрема в частині розроблення Законів України, необхідних для досягнення Цілей та виконання завдань,

що містяться у проекті аРНП та спрямувати діяльність Уряду на її виконання, що сприятиме інтеграції України у євроатлантичний безпековий простір;

- лобіювати у столицях держав-членів НАТО імплементацію Формули миру та Плану Перемоги як базової передумови для досягнення стійкого та справедливого миру, відновлення поваги до принципів та норм Статуту ООН;

- продовжити комунікацію зі штаб-квартирою НАТО та державами-членами Альянсу для забезпечення невідкладних потреб Сил оборони України та зміцнення обороноздатності нашої держави;

- активізувати роботу з державами-членами та партнерами НАТО щодо посилення спроможностей повітряної оборони України з метою отримання додаткових систем ППО та боєприпасів до них;

- сприяти виконанню рішень Вашингтонського саміту НАТО, зокрема в частині повноцінного запуску Ініціативи НАТО з безпекової допомоги та навчання для України (NSATU) та виділення мінімально задекларованого союзниками фінансування у розмірі 40 млрд. євро на військові потреби України;

- активізувати роботу з державами-членами НАТО з метою підготовки та подальшого ухвалення рішень, направлених на зміцнення обороноздатності та безпеки України, наближення членства України у Північноатлантичному альянсі, зокрема в частині укладення безпекових договорів між державами – членами НАТО;

- забезпечити активну реалізацію плану заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки та Дорожньої карти взаємосумісності у рамках Комплексного пакету допомоги НАТО для України;

- активізувати роботу з розробки та внесення до Верховної Ради України законопроектів, необхідних для реалізації комплексної реформи правоохоронних органів, зокрема щодо створення правових засад діяльності військової поліції;

- з метою подальшого зміцнення демократичного цивільного контролю над органами та формуваннями сектору безпеки і оборони активно залучати стратегічних радників високого рівня з питань воєнної реформи (Defence Reforms Advisory Board, DRAB) при Міністерстві оборони України, а також враховувати результати щорічної оцінки результатів виконання Україною річних національних програм під егідою Комісії Україна-НАТО;

- активізувати роботу з державами-членами НАТО з метою підготовки та подальшого ухвалення на Саміті НАТО у Гаазі у червні 2025 р. рішень,

направлених на зміцнення обороноздатності та безпеки України, наближення членства України у Північноатлантичному альянсі.

3. Кабінету Міністрів України у тісній взаємодії із Службою безпеки України:

- опрацювати зі стороною НАТО питання щодо надання дозволу на передачу Україні для опрацювання документів/стандартів НАТО з обмеженим доступом, зокрема за напрямом контррозвідувальної діяльності;
- у взаємодії зі стороною НАТО прискорити реалізацію проекту Комплексного пакету допомоги НАТО Україні з посилення кіберстійкості та розбудови спроможностей СБУ з протидії кіберзагрозам;
- у взаємодії зі стороною НАТО прискорити процес реалізації проекту Комплексного пакету допомоги НАТО Україні з побудови та акредитації з безпеки інформаційно-комунікаційної системи для обміну інформацією з обмеженим доступом між державними органами України та відповідними інституціями НАТО;
- забезпечити належне функціонування та розбудову Спільного центру Україна-НАТО з аналізу, підготовки та освіти, зокрема започаткування нових і реалізацію існуючих проектів, а також вироблення спільного рішення щодо створення інформаційно-комунікаційної системи для обміну інформацією з обмеженим доступом, де оброблятиметься інформація рівня NATO/UKRAINE Secret;
- спрямувати зусилля для забезпечення повноцінного функціонування Ініціативи НАТО з безпекової допомоги і навчання для України (NSATU), що має здійснювати ефективну координацію безпекової допомоги та підготовки сил оборони України у довгостроковій перспективі, підтримати процес досягнення взаємосумісності України з НАТО.

4. Вище зазначені рекомендації надіслати Голові Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Раді національної безпеки і оборони України, Міністерству закордонних справ України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству оборони України, Генеральному штабу Збройних Сил України, Службі безпеки України, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національному інституту стратегічних досліджень **для врахування в роботі та реалізації.**

